

1. **ฌักส์ ลุยซ์ ดาวิด (Jacques Louis David)**

จิตรกรนีโอคลาสสิกคนสำคัญคนแรก

ภาพเขียนตัวเองของดาวิด

ฌักส์ ลุยซ์ ดาวิด เป็นบุตรของพ่อค้าขายเครื่องแต่งตัวบุรุษ เขาเป็นญาติห่าง ๆ ของศิลปินรีออคโกโก้ ชื่อ บูเช (Boucher) ดาวิดเกิดในกรุงปารีส ปี ค.ศ. 1748 และไปเรียนศิลปะกับ โจเซฟ วีน ใน ค.ศ. 1766 ขณะเดียวกันก็เข้าศึกษาในสถาบันศิลปะด้วย งานในระยะแรกของเขาแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลรีออคโกโก้ที่ได้รับจากบูเชผู้เป็นญาติมากกว่าอิทธิพลจากอาจารย์ของเขาเองเสียอีก เขาชนะรางวัล Prix de Rome ใน ค.ศ. 1774 หลังจากที่แพ้มาหลายครั้ง แล้วเขาก็เดินทางไปโรมพร้อมกับวีนใน ค.ศ. 1775 ที่นั่นเขาได้รู้จักกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายเอกสารโบราณชื่อ แกงซี และประติมากรชื่อ จิโรต์ ผู้สร้างความศรัทธาต่อประติมากรรมโบราณให้แก่เขา สิ่งนี้เมื่อมาผสมกับงานจิตรกรรมของ ปูแซง (Poussin) แล้ว ก็ได้กลายเป็นพื้นฐานของรูปแบบศิลปะนีโอคลาสสิกของดาวิดต่อไป ความกระตือรือร้นที่จะทำงานอุดมคติแบบคลาสสิกเริ่มแสดงออกในภาพเขียน Belisarius (เบลิซารีอุส) ซึ่ง

ได้ออกแสดงในงานแสดงศิลปกรรมประจำปี ค.ศ. 1781 ปีต่อจากนั้นเขาก็กลับไปโรมเพื่อเขียนภาพต่อไป คือ The Oath of the Horatii (คำปฏิญาณของพวกโอราตี) ผู้คนแห่กันมาชมภาพนี้เมื่อครั้งนำออกแสดงในโรมเป็นจำนวนมากพอ ๆ กับในงานแสดงศิลปกรรมประจำปี ค.ศ. 1785 ในกรุงปารีส ภาพ The Oath of the Horatii กลายเป็นแบบฉบับสำหรับงานจิตรกรรมที่ยิ่งใหญ่ และเป็นแรงบันดาลใจให้แก่ผู้นำการปฏิวัติฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1789 ด้วยอุดมคติแห่งหน้าที่อันพึงกระทำต่อรัฐที่ภาพนี้แสดงออก

ดาวิดเองก็กลายเป็นคนหนึ่งในหมู่ผู้นำการปฏิวัตินั้น ในฐานะที่เป็นสมาชิกของ “ฐานันดรที่ 3” (สามัญชน) เขาโกรธแค้นระบบกษัตริย์กับพวกขุนนางผู้ดี แล้วก็พลอยเคืองชุนใจกับราชบัณฑิตยสถาน (Royal Academy) ฝรั่งเศสไปด้วย เขาสนับสนุนโรเบส ปีแยร์ ผู้นำการปฏิวัติ และออกเสียงให้ประหารพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ภาพสเก็ตช์พระนางมารีอังตัวเนตที่กำลังถูกนำตัวไปประหารด้วยกิโยตินของเขานั้นดูเย็นชา ผิดกับภาพ The Death of Marat (ความตายของมาร่า) ซึ่งเขาตั้งใจลงแรงแสดงเกียรติภูมิให้กับผู้นำการปฏิวัติคนนี้ ราวกับว่าเป็นนักบุญผู้สละชีวิตของตนเพื่อให้คนอื่นอยู่รอดฉะฉาน

ดาวิดจัดการให้ล้มราชบัณฑิตยสถานฝรั่งเศสเสียในปี ค.ศ. 1793 แล้วสร้างระบบใหม่ขึ้นมาแทนสำหรับควบคุมสิ่งต่าง ๆ ในวงการศิลปะ โดยเรียกว่า “The Commune of the Art” ประกอบด้วยสมาชิก 300 คน ภาพเขียนของเขาจึงงสะทอนให้เห็นความรู้สึกในทางสาธารณรัฐนิยมอยู่ ดังจะเห็นได้ชัดในภาพ The Death of Socrates (ความตายของโซคราติส) และภาพ Brutus with His Dead Son (บุตรตูกับบุตรผู้สิ้นชีพ) ซึ่งได้ออกแสดงในปี ค.ศ. 1789 ขณะที่สภาฐานันดร (The Estates General) กำลังประชุมปรึกษาหาหรือกันอยู่ที่แวร์ซายส์ และคุกบาสตีลกำลังถูกโจมตี ความจริงแล้วแม้ว่าฉากที่ดาวิดเลือกแสดงนี้จะมีความหมายในทางปฏิวัติ แต่รูปแบบทางศิลปะก็ยังคงเป็นเหตุเป็นผลและเต็มไปด้วยระเบียบยิ่ง ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นถ้าเปรียบเทียบภาพเขียนของเขากับภาพ Liberty Leading the People (เสรีภาพนำหน้าประชาชน) ที่เดอลาคาร์วัซเขียนใน ค.ศ. 1830

ต่อมาเมื่ออิทธิพลของโรเบส ปีแยร์ หมดสิ้นลง ดาวิดถูกจับกุมและคุมขังอยู่ในพระราชวังลูคซอมบูร์ก และหลังจากนั้นเขาก็สิ้นความสนใจในการที่จะทำงานในแบบปฏิวัติอีกต่อไป เขากลายเป็นผู้นิยมไปเลี่ยนอย่างมั่นคงหลังจากที่ได้พบกับโปเลียนใน ค.ศ. 1798 ในช่วงหนึ่งทศวรรษจาก ค.ศ. 1790 เขานั้นมาวาดภาพเหมือนที่ตีเยียมเช่นเดียวกับงานชิ้นเยี่ยมอื่น ๆ นโปเลียนยกย่องให้เกียรติดาวิดด้วยวิธีที่จะใช้ดาวิดเป็นเครื่องมือประกาศเกียรติคุณของตนเองได้อย่างวิเศษ เขาจ้างดาวิดเขียนภาพการสวมมงกุฎของจักรพรรดิใน ค.ศ. 1805 เป็นภาพใหญ่มหึมา รวมทั้งภาพอื่น ๆ ที่ล้วนเป็นการสรรเสริญความรุ่งโรจน์ของนโปเลียนทั้งสิ้น ดาวิดมีฐานะเป็นผู้นำทางศิลปะของฝรั่งเศสอย่างเป็นทางการ โดยไม่อาจมีใครมาแข่งรัศมีได้เลยถึง 20 ปี นอกจากนี้แล้วยังเป็นปรมาจารย์แห่งยุคที่สามารถดึงเอาจิตรกรหนุ่มผู้มีอนาคตไกลเข้าไปสู่สำนักของเขาอีกด้วย คิซย์คนสำคัญก็มี แองเกรอซ์ (Ingres) โกรซ (Gros) และจิตรกรภาพเหมือนผู้ประสบความสำเร็จ คือ ฟรังซัว เจราร์ด หลังสงครามวอเตอร์ลูใน ค.ศ. 1815 เมื่อราชวงศ์บูร์บองและระบบกษัตริย์กลับมามีอำนาจในฝรั่งเศสอีกครั้ง ดาวิดก็หนีไปอยู่กรุงบรัสเซลส์ และใช้ชีวิตอยู่ที่นั่นตราบจนกระทั่งถึงแก่กรรมในปี ค.ศ. 1825